

ФИНАНСОВО СПОРАЗУМЕНИЕ¹

Европейската комисия, наричана по-долу за краткост **“КОМИСИЯТА”**, действаща за и от името на Европейската общност, наричана по-надолу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна и

Правителството на Република България, наричано по-надолу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката, спомената в чл.1 по-долу, ще бъде изпълнявана и финансирана с бюджетни средства на ОБЩНОСТТА в съответствие с условията, предвидени в това Споразумение. Техническата, правната и административна рамка, в която мярката, посочена в чл.1 по-долу ще бъде изпълнявана, е описана в “Общите условия”, приложени към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и СТРАНАТА-ПОЛУЧАТЕЛ, и допълнена от разпоредбите на този Меморандум и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1 – ЕСТЕСТВО И ПРЕДМЕТ

Като част от програмата си за помощи ОБЩНОСТТА ще подпомогне финансирането на следната МЯРКА:

Номер на програмата: **BG 2005/017-353**

Заглавие: **2005 Национална програма за България (Част I)**

Срок на действие: **До 30 ноември 2007**

ЧЛЕН 2 – АНГАЖИМЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Финансовото участие на ОБЩНОСТТА се определя на максимум **164.103 млн. евро**, наричано по-долу за краткост **“ПОМОЩ НА ЕО (Европейската общност)”**.

¹ Финансовото Споразумение има следната структура: 1. начален документ, съдържащ информация за страната, стойността на помощта и лицето, упълномощено да подпише 2. Рамково споразумение вкл Анекс А и Анекс Б, Анекс В – Специални условия /текстът на приетото финансово предложение, от Описание и цели нататък и Анекс Г “Прозрачност/публичност/.

ЧЛЕН 3 – ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ НА СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За настоящата МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО ще бъде валидна за договаряне до **30 ноември 2007 г.** при условията на това Споразумение. Всички договори следва да бъдат подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА НА ЕО, която не е договорена дотогава, ще бъде анулирана.

Крайният срок за изпълнение на договорите е **30 ноември 2008 г.** с изключение на проектите *BG 2005/017-353.01.01*, *BG 2005/017-353.01.03* и *BG 2005/017-353.10.02*, за които крайният срок за изпълнение на договорите е 30 ноември 2009¹ г. КОМИСИЯТА може, при изключителни обстоятелства, да разреши съответно увеличаване на периода на договаряне или на срока за изпълнение на договорите, при условие че това е поискано в разумен срок и е аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Разплащането на средствата може да продължи в срок до 12 месеца след крайния срок за изпълнение на договорите, с цел да бъдат покрити задължения, свързани с изпълнението на договорите, сключени по програмата. Настоящото Споразумение престава да бъде в сила с изтичането на срока за разплащане на ПОМОЩТА. Всички средства, които не са изразходвани, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 - АДРЕСИ

Кореспонденцията, свързана с изпълнението на МЯРКАТА, в която се посочва номера и наименованието на МЯРКАТА, следва да се изпраща както следва:

За ОБЩНОСТТА:

Делегация на Европейската комисия
ул. "Московска" № 9
ПК 668
1000 София
България

Тел: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 5233

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

г-н Пламен Орешарски
Министър на финансите (Национален координатор на помощта)
Министерство на финансите
ул. "Раковски" № 102
1040 София
България

¹ Трябва да бъде осигурено съответствие между основния текст на ФП (1ва стр.) и на ФМ (1^{ва} стр., както и в раздел "Мерки по изпълнението"). Крайният срок за договаряне и крайният срок за изпълнение на договорите трябва да съответстват на посочените по-горе текстове.

ЧЛЕН 5 – БРОЙ ОРИГИНАЛНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ

Настоящото Споразумение е съставено в два еднакви екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6 – ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Настоящото Споразумение влиза в сила на датата, на която бъде подписано и от двете страни. Никакви разходи, направени преди тази дата, няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Приложенията са неразделна част от това Споразумение.

Изготвено в София

Изготвено в София

Дата, 19.10.2005 г.

Дата, 19.10.2005 г.

За ПОЛУЧАТЕЛЯ

За ОБЩНОСТТА

Пламен Орешарски

Димитрис Куркулас

Министър на финансите

Ръководител на Делегацията на ЕК

Приложения:

- 1 Рамково споразумение (с неговите Приложения А и Б)
- 2 Специални условия (Приложение В)
- 3 Прозрачност и публичност (Приложение Г)

Анекс В

КЪМ ФИНАНСОВОТО СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА НП ФАР ЗА БЪЛГАРИЯ, ЧАСТ I

ЗА 2005 Г.

Цели и описание

Национална програма ФАР 2005 е разработена в съответствие с шестте основни приоритета, заложи в многогодишното програмиране за 2004 – 2006.

Програмата е концентрирана върху 12 секторни цели, свързани с тези приоритети:

Цел 01 /Политически критерии

Цел 02 /Вътрешен пазар и икономически критерии

Цел 03 /Земеделие

Цел 04 /Транспорт

Цел 05 /Заетост, социална политика и образование

Цел 06 /Енергетика

Цел 07 /Околна среда

Цел 8 /Правосъдие и вътрешни работи

Цел 09 /Митници и финанси

Цел 10 /административна реформа и капацитет

Цел 11 /Икономическо и социално сближаване /ИСС/

Цел 12 /Неразпределен пакет за институционално изграждане /НПИИ/, Участие в програми и агенции на Общността и Инструмент за подготовка на проекти

По-долу е приложено кратко описание² на индивидуалните проекти, групирани в рамките на изброените секторни цели:

² Описанията са индикативни; възможно е изменение на някои детайли

Цел 1: Политически критерии

BG 2005/017-353.01.01 – „Програма за развитие на гражданското общество”	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	N/A
Бюджет по ФАР	3.0 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да увеличи ролята на гражданското общество в процеса на формиране на политики на всички нива – национална, регионална и местна – чрез изключително укрепване на капацитета на неправителствените организации (НПО). Проектът е фокусиран върху:

- участие на НПО в процеса на присъединяване и участие на гражданското общество в този процес;
- социална интеграция на малцинствата и уязвимите групи за насърчаване на толерантността в обществото;
- подобряване на прозрачността и предотвратяване на корупцията;
- създаване на механизми за развитие на публично-частно партньорство за разработване на национални и местни политики и за укрепване на независимо гражданско общество със собствени източници на средства;
- предоставяне на решения на проблема, свързан с уязвимостта на селските общности.

Предвидените дейности се повтарят всяка година посредством грантова схема

BG 2005/017-353. 01.02 – “ Деинституционализация чрез развитие на услуги в общността за рискови групи ”	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	N/A
Бюджет по ФАР	5 млн. евро
Изпълнителна агенция	Министерство на труда и социалната политика

Целта на този проект е да подкрепи реформата, насочена към подобряване благосъстоянието на децата, както и реформата в областта на психичнотоеското здраве. Проектът предвижда създаването и развитието на услуги в общността. Той е насочен към различни категории уязвими групи, включително деца и семейства в риск, възрастни хора и такива с умствени увреждания и ще се осъществява чрез подбор на проекти, представени от съответните институции.

BG 2005/017-353.01.03 – “ Подобряване на състоянието и интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство ”	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	N/A
Бюджет по ФАР	9,75 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да осигури систематично подобряване на състоянието на малцинствените групи в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство чрез прилагане на специфични мерки по отношение на образованието, здравеопазването, жилищните проблеми, както и прилагане на система от институционални мерки на всички нива.

Проектът фокусира върху:

- подобряване на достъпа до недискриминационно образование и до обществената инфраструктура на етническите малцинства в неравностойно положение със специален фокус върху ромското малцинство;
- подобряване на взаимодействието между малцинствата в неравностойно положение и държавната администрация и структурите на полицията на централно и местно ниво;
- създаване на условия за социална интеграция на младите роми чрез участието им във висшето образование;
- подобряване на материалната база на избрани детски градини и училища с етнически смесени класове;
- подобряване на здравния статус на ромите чрез предоставяне на услуги в областта на превантивното здравеопазване, насърчаване на здравеопазването и провеждане на обучение по здравни въпроси;
- подобряване на социалната интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение чрез усъвършенстване на съществуващата обществена инфраструктура и прилагане на мерки за легализация на сгради;
- устойчив административен капацитет за управление в бъдеще на проекти в сферата на социалното сближаване.

Цел 2: Вътрешен пазар и икономически критерии

BG 2005/017-353.02.01 - <i>“Укрепване на административния капацитет на Комисията за финансов надзор за прилагане на Европейското законодателство в сферата на ценните книжа, пенсиите и застраховането”</i>	
Продължителност / Фаза	2004 – 2006 / Година 2
Туининг	не
Фар бюджет	0.525 мевро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, включващ компонент за доставка през 2005 г., е да се осигури силен и ефикасен контролен и регулаторен орган за оперирането на небанковия финансов сектор в съответствие със стандартите на ЕС. Експертите на Комисията за финансов надзор (КФН) подготвиха „План за действие”, който очертава практическите стъпки, необходими за изпълнението на ангажиментите по Глава 3 и това изисква техническа и инвестиционна помощ. Този проект, финансиран по ФАР, ще помогне на КФН да изпълни задълженията, поети във връзка с присъединяването до 2007 г., както и задълженията в момента, когато стане контролен и регулаторен орган на Единния европейски пазар за услуги.

Предстои да стартира туинингът, финансиран през 2004 г.. През 2005 г., проектът фокусира върху инвестициите в информационни технологии, необходими за подпомагане на КФН да прилага законодателството на ЕС за регулиране на финансовите пазари и най-добрите практики след проведеното обучение. Финансова и

контролна база данни ще бъдат създадени и ще улеснят дейностите по управление, съхраняване, обмен и отчитане.

BG 2005/017-353.02.02 - <i>“По-нататъшно развитие на Националната система за оценка на съответствието и метрологичната инфраструктура”</i>	
Продължителност/Фаза	2005-2006 / Година 1
Тунинг	Не
Бюджет по ФАР	5.47 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Глава 1 “Свободно движение на стоки” включва точки “Законова метрология и препакетираны продукти” и ”Нов подход”, които налагат усилията в тази сфера да бъдат насочени предимно към мерки по въвеждане и прилагане на достиженията на правото на ЕС.

В тази връзка проектът е насочен към осигуряване на адекватни и надеждни услуги насочени към българската индустрия и съответната защита и безопасност на обществото посредством:

- укрепване на административния и технически капацитет в рамките на институционалната инфраструктура, ангажирана с националната система за оценка на съответствието, фундаменталната и законова метрология, наблюдението на националния пазар, обозначените институции и акредитационната система по отношение на изпълнението на основните стратегически документи, законодателството, свързано с новия подход и прилагането на практиките на ЕС;
- осигуряване и обмен на информация в областта на оценка на съответствието чрез изграждане на информационна система за управление, която ще обслужва дейностите на институционалните звена, включително и националното лице за контакт за икономическите оператори, предлагащи услуги по електронен път;
- в частта за 2005 г. този проект включва техническа помощ и компоненти за доставка на оборудване.

BG 2005/017-353.02.03 - <i>“Укрепване на системата за здравен контрол върху търговията с химични вещества препарати и продукти и укрепване на капацитета за контрол на новите храни и техните съставки и контрол на облъчените храни и техните съставки”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Тунинг	N/A
Бюджет по ФАР	1,128 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Общата цел на този проект е осигуряване на защита, както на българските, така и на европейските потребители от опасни химикали и предоставяне на пазара на безопасни нови и облъчени хранителни продукти в съответствие с изискванията на ЕС и международното законодателство. Проектът е фокусиран върху:

- укрепване на административната система за здравеопазване по отношение на химикалите, както и на новите и облъчени храни; (качество и експедитивност на

контрола върху търговията с химически вещества и подготовка за опазване на здравето на населението);

- осигуряване на прилагането на българското законодателство за контрол върху нови храни, техните съставки и облъчените храни (укрепване на човешкия ресурс и осигуряване на лабораторно оборудване).

Очаква се стартът на туининг-проекта, финансиран през 2004. Тази втора фаза на проекта ще фокусира върху осигуряването на оборудване за 28 лаборатории и усъвършенстване на професионалните умения на експертите.

BG2005/017-353.02.04 – <i>„Изпълнение на предприсъединителните ангажименти на Република България в областта на свободното движение на хора”</i>	
Продължителност/Фаза	2005
Туининг	Да
Бюджет по ФАР	1,5 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да укрепят институционалния и административен капацитет на съответните органи (Министерство на труда и социалната политика, Министерство на здравеопазването, Министерство на образованието и науката, Национална ветеринарна служба и компетентните организации на архитекти, инженери, адвокати и др.) за прилагане на законодателството на ЕС в областта на:

- взаимно признаване на дипломи, сертификати и други документи за официални квалификации;
- свободно движение на работници, интеграция в мрежата EURES
- координация на схемите за социално осигуряване (двустранни споразумения за социално осигуряване).

Проектът ще се изпълнява чрез туининг.

Цел 3: Земеделие

BG 2005/017-353.03.01- <i>“Подготовка на българското Министерство на земеделието и горите да изпълнява Втория стълб на Общата селскостопанска политика на ЕС – Развитие на селските райони и да създаде своя Разплащателна агенция и подготовка за изграждане на Интегрирана система за административен контрол в България /ИСАК/ – фаза 3”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	N/A
Бюджет по ФАР	2,166 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е подготовка на българското Министерство на земеделието и горите да управлява помощта от Европейските фондове и Националната програма за интегрирани схеми за развитие на селските райони.

Той е фокусиран върху подобряване на административния капацитет на:

- дирекция “Развитие на селските райони и инвестиции“ /РСРИ/ за програмирането, изпълнението, наблюдението, контрола и оценката на програмите за развитие на селските райони;

- Разплащателна агенция към ДФ „Земеделие” и неговите регионални структури за правилно управление на Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на селското стопанство и Финансовя инструмент за рибарството

Втората фаза на проекта ще бъде изпълнена чрез техническа помощ и договор за доставка на оборудване за Разплащателната агенция.

BG 2005/017-353.03.02 - <i>“Подобряване на контрола на вътрешния пазар, чрез сортоизпитване и контрол на семената, подобряване на фитосанитарния контрол и биологичното изпитване и привеждане на системата за преработка на отпадъци от животински произход в България в съответствие с изискванията на ЕС”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	N/A
Бюджет по ФАР	8,424 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да укрепи капацитета на Министерство на земеделието и горите /МЗГ/ и неговите структури за предприемане на действия по изпълнение на приоритетите за хармонизиране с изискванията на ЕС и за осъществяване на реформите, залегнали в последния вариант на “Партньорство за присъединяване” и “Националната програма за възприемане достиженията на правото на ЕС”.

Втората фаза от проекта ще фокусира върху следните дейности:

- подобряване на техническите условия и съоръжения на регионалните клонове и лаборатории на Агенцията за провеждането на по-точни сортоизпитвания и по-прецизни анализи за сертифицирането на семена и посевен материал
- разработване на по-ефективно функционираща система, която да отговаря на стандартите на ЕС и изискванията за дейностите за сортоизпитване, включително и контрол върху генно модифицираните организми
- построяване на завод за преработка на животински суб-продукти, които не са предназначени за човешка консумация

BG 2005/017-353.03.03 - <i>“Хармонизиране и прилагане на законодателството – механизмите на Общата селскостопанска политика и Общата политика в областта на рибарството – и укрепване на административния капацитет на МЗГ за поемане на бъдещите отговорности”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	Да
Бюджет по ФАР	0,897 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да развие механизми за изпълнение, основани на хармонизираното законодателство и законите в сектор земеделие. Той е съсредоточен върху хармонизирането на правната рамка, осигурявайки Общите организации на пазара за зърно да функционират в съответствие с изискванията, създаване на между-браншова асоциация на производителите на плодове и зеленчуци, въвеждане в действие на Общата политика в областта на рибарството, количествен и качествен контрол върху

винарската и лозарска продукция, подобряване на производството на месо и мляко и подобряване на комуникативните умения.

Втората фаза е фокусирана върху доставката на лабораторно оборудване включително и устройства за анализ на ДНК, доставка на оборудване за преброяване на рибните пасажии и за усъвършенстване на системата за мониторинг на риболовните плавателни средства.

Предвиден е и туининг/туининг лайт проект, който да помогне на съответните власти за създаване на система за управление на млечните квоти.

Цел 4: Транспорт

BG 2005/017-353.04.01 – <i>“Укрепване на Българска морска администрация за изпълнение на задълженията ѝ във връзка с водния транспорт ”</i>	
Продължителност/Фаза	2005 - 2006 / Година 1
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	2.55 млн.евро
ИА	ЦЗФД

Целта на този проект е да бъде повишена морската безопасност в зоната на отговорност за операции по издирване и спасяване, както и да бъдат подобрени екологичните условия в българските териториални води, особено чрез усилване на капацитета на БМА да прилага и налага изискванията на европейското законодателство в областта на морската безопасност и предпазването от замърсяване. БМА ще бъде оборудвана с подходящи специализирани кораби за дейности, свързани с издирване и спасяване при непредвидени обстоятелства. Доставените кораби, разположени във Варна, Бургас, Балчик, Несебър, Приморско и Царево, ще бъдат временно използвани и за други дейности на БМА, като провеждане на инспекции и защита от замърсяване.

Цел 5: Заетост, социална политика и образование

BG 2005/017-353.05.01 – <i>“Укрепване на Националната система за наблюдение на заразните болести”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2005/Година 2
Туининг	Да
Бюджет по ФАР	1,8 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да осигури интегриране на Националната система за наблюдение на заразните болести с мрежите за наблюдение в ЕС чрез възприемане на европейското законодателство и укрепване на административния капацитет на ангажираните институции.

През 2005 проектът е фокусиран върху подобряването на националната рамка за наблюдение на епидемиологичните заразни болести, включително модернизирани на законодателството, акредитация на лаборатории и разработване на наредби и ръководства в областта на заразните болести. В допълнение съществуващата система ще бъде укрепена и посредством оборудване на работните места на специалистите-епидемиолози. Ще бъде осигурено и тяхното обучение.

Цел 6: Енергетика

Многогодишният проект, предвиден първоначално, ще бъде представен в НП ФАР 2005, II част.

Цел 7: Околна среда

BG 2005/017-353.06.01 – <i>„Подготовка на българската мрежа Natura 2000”</i>	
Продължителност / Фаза	2005
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	1.8 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да подпомогне опазването на околната среда в България чрез прилагане на Директива 92/43/ЕЕС (за хабитатите) и Директива 79/409/ЕЕС (за птиците) и създаване на българската мрежа НАТУРА 2000 в съответствие с изискванията на Европейския съюз според Директива 92/43 (за хабитатите) и Директива 79/409 (за птиците). Проектът включва определяне и подкрепа при управлението на специалните защитени зони (СЗЗ) за птиците в съответствие с разпоредбите на директивите.

Очакваните резултати са изготвяне на необходимите документи, развиване на методология за преговори със собствениците на земи, организация на обществени допитвания, приключване на процеса за определяне на зоните, изготвяне на планове за управление на приоритетни СЗЗ и засилване на административния капацитет на централно, регионално и местно ниво.

BG 2005/017-353.06.02 – <i>„По-нататъшно развитие на административния капацитет за прилагане на европейското законодателство в областта на околната среда на местно ниво”</i>	
Продължителност/Фаза	2005
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	1.96 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да се подобри институционалната и административната рамка, необходима за прилагане на българското законодателство с цел постигане на пълно съответствие с изискванията на ЕС и да се повиши общественият интерес по въпросите, свързани с опазване на околната среда.

Неговата цел е да подпомогне българските власти при по-нататъшно укрепване на капацитета на органите на местната власт и на други организации за подготовка и управление на екологични инвестиционни планове, програми и проекти, с акцент върху развитието и прилагането на различни финансови схеми за екологични проекти и по-нататъшно подобряване на информационните системи и обмена на информация на местно ниво, повишаване на информираността в обществото по въпроси, свързани с опазване на околната среда и създаването на най-подходящи административни структури на местно ниво, за да се осигури осъществяване на интегриран подход за управление на околната среда.

Цел 8: Правосъдие и вътрешни работи

BG2005/017-353.07.01- “Подпомагане на по-нататъшното изпълнение на Стратегията за реформа на българската съдебната система”	
Продължителност/Фаза	2004-2006/година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	8,25 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да развие необходимия административен и съдебен капацитет за приемане, изпълнение и прилагане на европейското законодателство и да увеличи ползите от наличието на оперативна национална мрежа от ефективни и прозрачни информационни системи в областта на правосъдието.

Втората фаза е съсредоточена върху следните три под-проекта:

- усъвършенстване на гражданските и наказателни процедури: осигуряване на бързи, ефикасни и качествени съдебни процедури чрез подкрепа при изпълнението на реформата в гражданската и наказателната материя;
- подпомагане на създаването на инфраструктура за охрана на съдебната система: подобряване на инфраструктурата и на физическата сигурност на съдебната система;
- подпомагане на изпълнението на Стратегията за реформа на съдебната система чрез въвеждане на информационни технологии: укрепване на институционалния капацитет на българската съдебна система чрез по-нататъшно интегриране на съществуващите информационни системи.

BG 2005/017-353.07.02 – “Укрепване на българската съдебна система”	
Продължителност/Фаза	2004-2005/Година 2
Туининг	Да
Бюджет по ФАР	1,1 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да подпомогне органите на съдебната и изпълнителната власт при изпълнението на Стратегията за реформа на съдебната система чрез принос в процеса на подготовка на Република България за присъединяване към ЕС чрез въвеждане на Европейски стандарти за по-високо качество на правосъдието и на правното обучение, както и за ефективно и плавно управление на съдебната система и институционалното сътрудничество.

Проектът е съсредоточен върху:

- усъвършенстване на законодателната рамка на статута на магистратите и развитието на принципа за безпристрастност и прозрачност при тяхното назначаване и работа; осигуряване на висококачествено обучение за магистрати и административен персонал, укрепване на административния капацитет на Висшия съдебен съвет,
- подобряване на управлението на съдебната система; определяне и изпълнение на практически мерки за укрепване на междуведомственото сътрудничество между Прокуратурата и другите органи, занимаващи се с борба с организираната престъпност, измамите и корупцията;

- разработване на практически мерки и модули за обучение за изпълнението на новоприетото законодателство на ЕС в областта на организираната престъпност, измамите и корупцията.

През 2005 г. туининг-компонентът си поставя за цел укрепването на междуведомственото сътрудничество между Прокуратурата и другите органи, ангажирани с борбата с организираната престъпност и корупцията.

BG 2005/017-353.07.03 – “Усъвършенстване на пенитенциарната система в България”	
Продължителност/Фаза	2004-2006/Година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	2,1 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, включващ само инвестиции през 2005 г., е да допринесе за успешната реформа на българската съдебна система и за борбата срещу престъпността чрез конструктивно и гъвкаво прилагане на закона и изпълнение на наказанията в рамките на българската съдебна система. Проектът е съсредоточен върху създаването на ефективна компютърна среда на пенитенциарните органи в съответствие със стандартите на ЕС и създаването на Национална база данни за пенитенциарната система с оглед на това да се ускори и улесни работния процес в пенитенциарната система.

BG 2005/017-353.07.04 – “Модернизиране на българската полиция и подобряване на нейната ефикасност”	
Продължителност/Фаза	2004-2006/Година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	8,52 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да се подобри капацитетът за борба с престъпността на структурите на полицията чрез въвеждане на европейското законодателство и практики в областта на правосъдието и вътрешните работи, свързани с провеждането на полицейски разследвания и зачитане на човешките права, както и оптимизация на обмяната на данни и създаване на държавен орган в областта на миграцията. Във втората фаза на проекта инвестиционният компонент цели: подновяване на информационното и комуникационно оборудване на МВР, необходимо за подпомагане на дейностите на полицейските структури, модернизация и техническо оборудване на местата за лишаване от свобода на регионалните и местни полицейски структури, развитие на полицейски информационни системи, подпомагащи полицейските дейности, изграждане и оборудване на специален дом на територията на гр. София за подслоняване на чужденци, които ще бъдат експулсирани от страната, оборудване за лабораторни тестове на фалшиви документи и въвеждане на биометрични индекси за установяване на самоличността на чужденци.

BG 2005/017-353.07.05 – <i>“По-нататъшно укрепване на граничния контрол и управление на бъдещите външни граници на ЕС чрез модернизиране на техническото оборудване, разработване на централизирани информационни системи и въвеждане на най-добрите практики и стандарти на ЕС в областта на граничния контрол”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2006/Година 2
Туининг	Да – 2 туининга
Бюджет по ФАР	16,695 млн. Евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е създаване на ефикасен граничен контрол и управление в съответствие с изискванията и стандартите на ЕС за защита на външните граници, подобрени резултати от граничния контрол с оглед на борбата с граничната организирана престъпност, промяна в начина на работа на граничните полицейски служители и усъвършенствана информационна инфраструктура и комуникационна среда за нуждите на граничния контрол и миграционните системи. Целта на втората фаза на реализацията на многогодишната програма е подобряване на сътрудничеството с други ведомства, имащи компетенции в областта на задължителния граничен контрол и подобряване на техническите съоръжения на Национална служба “Гранична полиция” в съответствие с изискванията на ЕС за защита на външните граници, развитие и прилагане на информационна система за граничен контрол и системи, подпомагащи миграционния контрол от и през страната, подготовка за прилагане на компенсаторни мерки в граничната зона на бъдещите вътрешни граници на ЕС.

BG 2005/017-353.07.06 - <i>„Създаване на Евродак”</i>	
Продължителност/Фаза	2005
Туининг	Да – Подготовка и прилагане на системата на Евродак
Бюджет по ФАР	1,85 млн. Евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е създаване на Евродак и прилагането на Дъблин 2 в съответствие с изискванията на ЕС. Проектът включва изграждане на Национална автоматизирана дактилоскопна идентификационна система (National Cogent AFIS) в рамките на Министерство на вътрешните работи на РБ, институционално изграждане на офисите на Дъблин 2 и Евродак и развитие на съответната мрежова инфраструктура.

Цел 9: Митници и финанси

BG2005/017-353.08.01 - <i>“Укрепване на митническия контрол по бъдещите външни граници на ЕС в съответствие с Общата селскостопанска политика (ОСП)”</i>	
Продължителност / Фаза	2004 – 2006 / Година 2
Туининг	не
Фар бюджет	2.91 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е подобряване на ефикасността на митническия контрол по бъдещите външни граници на ЕС и подобряване на административния капацитет на митниците за бъдещото изпълнение на ОСП. Проектът фокусира върху подобряване на

оперативния и административен капацитет на митническия контрол и модернизация на специализирано техническо оборудване; подпомагане на българската митническа администрация /БМА/ в процеса на приемане на Европейското митническо законодателство и практики в сферата на ОСП.

BG2005/017-353.08.02 - <i>”По-нататъшно разрастване на процеса на компютъризация на българската митническа администрация и разработване на Национална система за управление на акцизите изцяло от митническата администрация”</i>	
Продължителност / Фаза	2004 – 2006 / Година 2
Туининг	не
Фар бюджет	2.775 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е компютъризиране на митническата дейност на национално ниво в съответствие с целите, идентифицирани в Стратегическите документи на БМА, с цел да се отговори на критериите за членство в съответствие с Европейското законодателство и приложението му в сферата на акцизите и автоматизация на дейностите, които касаят управлението на акцизите.

Във втората фаза, проектът ще фокусира само върху Под-проект 1, Компонент 1.3 „Доставка на оборудване за модернизиране на инфраструктурата, подкрепяща Българската интегрирана митническа информационна система (БИМИС). Целта е подобряване на разширяемостта и съизмеримостта на БИМИС, за да се подобри изпълнението и надеждността на системата след стартирането на всички основни БИМИС модули, цялостната система за сигурност, и отварянето на БИМИС за неограничена работа онлайн с всички клиенти на БМА.

BG2005/017-353.08.03 - <i>“Хармонизиране на законодателството в данъчния сектор с правото на ЕС и укрепване на административния капацитет на Агенцията по приходите”</i>	
Продължителност / Фаза	2004 – 2006 / Година 2
Туининг	Да – 2 туининга (данъчна политика, приходна администрация)
Фар бюджет	3.424 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е създаване на благоприятна бизнес-среда в страната, ясно и ефективно събиране и управление на данъците чрез хармонизиране на българското данъчно законодателство със законодателството на ЕС, и укрепване на административния капацитет на приходната администрация в процеса на присъединяване към Европейския съюз. През втората фаза ще се финансира продължението на проект 1 за данъчна политика (прилагане на европейското законодателство и най-добрите европейски практики в сферата на пряко и косвено данъчно облагане) и проект 2 за институционално развитие на приходната администрация (подобряване на капацитета на данъчната/ приходна администрация).

В допълнение, нов компонент е включен, целящ подобряване услугите към чуждестранни данъкоплатци, данъчен контрол на вътрешно-общностни транзакции (е-одит и предотвратяване на данъчни измами и разследване използвайки базите данни на

VIES системата), данъчно процедуриране (възстановяване при жалби) и вътрешен контрол на свързани бизнес процеси.

BG2005/017-353.08.04 – “Укрепване на институционалния капацитет на Министерството на финансите”	
Продължителност / Фаза	2004 – 2006 / Година 2
Туининг	не
Фар бюджет	2.525 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, включващ институционално изграждане и инвестиции, е да укрепим институционалния капацитет на Министерството на финансите за постигане, при приемането на страната в ЕС, на стабилни обществени финанси и ефикасно управление на националните и европейски фондове, включително ефективната защита на тези фондове срещу измами и други нередности. През втората фаза се фокусира върху продължението на три под-проекта: укрепване на капацитета на Дирекция “Управление на средствата от ЕС”, развитие на единната информационна архитектура на Министерство на финансите и доставка на оборудване.

BG2005/017-353.08.05 – “По-нататъшно модернизиране на специализираното оборудване за осъществяване на ефикасен митнически контрол”	
Продължителност / Фаза	2005
Туининг	не
Фар бюджет	1.495 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Проектът допълва многогодишния проект, включен в тази програма. Целта му е да подобри техническия капацитет за осъществяване на митнически контрол. Увеличението на техническото оборудване ще помогне да се изпълнят препоръките на Работната група по сигурността и улесняването на международната търговска рерига към Световната митническа организация. Трябва да се сведе до минимум възможността за контрабанда на стоки, наркотични вещества и прекурсори, оръжия и стоки с двойна употреба и технологии, валута, продукти, направени от скъпоценни метали и камъни, предмети с художествена и историческа стойност, както и да се увеличи капацитета за освобождаване на митническите пунктове чрез намаляване на времето за проверка на превозни средства и хора.

BG2005/017-353.08.06 – “Компютързация на БМА за опростяване на митническите формалности”	
Продължителност/Фаза	2005
Туининг	не
Фар бюджет	1.05 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да се осигури компютързация на дейностите, свързани с опростени процедури за деклариране, което да допринесе за по-ефикасен митнически контрол, оптимизация на времето и качеството на процеса за митническо освобождаване, улесняване на търговията.

Компютъризацията на митническия бизнес на национално ниво ще бъде в съответствие с целите, идентифицирани в стратегическите документи на Агенция “Митници”, за да се изпълнят критериите по присъединяване в съответствие с европейското законодателство и да се въведат опростени процедури за деклариране чрез електронна обмен на данни.

BG2005/017-353.08.07 - “Приспособяване на БНБ да оперира в рамките на ЕСЦБ”	
Продължителност / Фаза	2005
Туининг	да
Фар бюджет	0.70 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да подготви Българската народна банка да изпълнява ефективно функциите си на Национална централна банка, участваща в Европейската система от централни банки и в Eurosystem. Проектът фокусира върху създаването на модерни операционни системи, необходими за правилното функциониране на БНБ като пълноправен член на ЕСЦБ и Eurosystem (счетоводни и отчетни системи, платежна система, система за мониторинг на портфолио-капитални движения, система за управление на риска и т.н.

Проектът ще бъде изпълнен чрез туининг. Цялостната техническа помощ ще бъде получена от Българската народна банка.

BG2005/017-353.08.08 – “По-нататъшно укрепване на административния и оперативния капацитет на Агенцията за обществени поръчки и прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки в съответствие с достиженията на правото на ЕС”	
Продължителност / Фаза	2005
Туининг	Да
Фар бюджет	1.55 млн.евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е да продължи процеса на подобряване на системата за обществени поръчки в България и нейното ефикасно изпълнение в съответствие с достиженията на правото на ЕС. В тази връзка, целта на този проект е да се осигури по-нататъшно развитие на административния капацитет на АОП, за да се осигури ефективност при прилагането на законодателството за обществени поръчки в съответствие с изискванията на ЕС. Проектът фокусира върху 6 основни компонента:

- по-нататъшно подобряване и адаптация на законодателството в областта на обществените поръчки в съответствие с изискванията на ЕС;
- по-нататъшно развитие на административния капацитет на системата за обществени поръчки;
- организация и провеждане на информационна кампания на централно и регионално ниво;
- изготвяне на План за действие за по-нататъшно изграждане на Интернет страница на АОП и нейното разработване до превръщането ѝ в електронен портал, съдържащ за цялата информация, която се отнася до обществените поръчки;
- създаване на център за обучение по обществени поръчки;
- доставка на необходимия хардуер и софтуер.

Цел 10: Административна реформа и капацитет

BG2005/017-353.09.01 – <i>“Укрепване на капацитета на Комисията за координация на работата по борбата с корупцията за противодействие на корупцията в публичната администрация и правосъдието”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	2.225 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект е укрепване на капацитета на Комисията за координация на работата по борбата с корупцията и вътрешното звено във Висшия съдебен съвет (ВСС) – Комисията за противодействие на корупцията в правосъдието, за преодоляване на корупцията в администрацията и правосъдието. Проектът е насочен към подкрепа на комисията за подобряване на борбата с корупцията от страна на правоприлагащите органи чрез разработване на практическа програма по превенция на корупцията, етичен кодекс за служителите на Министерството на вътрешните работи и други целеви министерства и осигуряване на специализирано обучение и оборудване, включително информационна система, за служителите, които директно са включени в борбата с корупцията.

Цел 11: Икономическо и социално сближаване

BG2005/017-353.10.01 – <i>„Развитие на човешките ресурси и насърчаване на заетостта”</i>	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	N/A
Бюджет по ФАР	10,075 млн. евро
Изпълнителна агенция	Министерство на труда и социалната политика

Целта на този проект, включващ основно грантова схема, е да ускори трансформирането на пазара на труда в България и процеса на адаптиране на системата на заетостта в посока изпълнение на Европейската стратегия за заетост и подготовката за присъединяване към ЕС.

Проектът е фокусиран върху:

- изграждане на ефективна система за анализ на нуждите на пазара на труда и насърчаване на по-ефективни активни политики на пазара на труда;
- разработване и осъществяване на ефективна стратегия и рамка за обучение през целия живот чрез обединяване на реформа в системата за професионално образование и обучение (системата за начално професионално образование и обучение и непрекъснато професионално обучение), както и по-нататъшно изпълнение на стратегията за обучение на възрастни.

BG 2005/017-353.10.02 – <i>“Подпомагане развитието на потенциала за регионален туризъм чрез подобряване на свързаната инфраструктура”</i>	
Продължителност / Фаза	2005-2006 / Година 1
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	17.0 млн. евро
Изпълнителна агенция	МРРБ

Проектът има за цел да се намалят регионалните различия и да се постигне устойчив регионален растеж посредством увеличаване потенциала на туристическия сектор и осигуряване на възможности за бизнес и по-високи доходи за местното население. Той фокусира върху създаване на условия за насърчаване на инвестиции в райони с туристически потенциал чрез подобряване на достъпа до тях (пътна мрежа), водоснабдяването и канализацията. Предпочитание ще се отдава на проекти, които са насочени към райони, ясно разкриващи голям туристически потенциал и с точно обоснована нужда от подкрепа за развитие в двете области – пътна мрежа и водоснабдяване/канализация. В това отношение, предложения, включващи целенасочено интегрирано въздействие и в двете области ще се насърчават приоритетно.

BG 2005/017-353.10.03 - <i>„Подкрепа за мобилизиране на развитието „отдолу-нагоре” и на капацитета за разработване на проекти като част от подготовката на България за структурните фондове”</i>	
Продължителност / Фаза	2004-2005 / Година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	6.85 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на проекта е да развие сред компетентните лица на регионално ниво подходящи експертни умения за разработване на качествени, ориентирани към потребностите, регионални стратегически документи в съответствие с принципа на партньорство, с оглед обосновка на бъдещите мерки по структурните фондове и подготовка на готови за изпълнение проекти, кандидатстващи за финансиране от Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд.

Той фокусира върху осигуряване на подходящо партньорство на ниво планиране и ниво програмиране, както и подготовка на адекватни готови проекти за финансиране. Проектът ще укрепи капацитета на бъдещите Междинни звена за работа в регионите по съдържанието на програмите и проектите. Тази втора фаза ще се изпълни чрез техническа помощ, покриваща съответно проекти за финансиране от Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд в съответствие с целите на релевантните Секторни оперативни програми. Във връзка с това, помощта, която ще бъде осигурена включва дейности по контрол на качеството на проектите, за да се гарантира добро и своевременно изпълнение и усвояване на Структурните фондове.

BG 2005/017-353.10.04 – „Подкрепа за повишаване на конкурентоспособността на българските предприятия”	
Продължителност / Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	7.5 млн. евро
Изпълнителна агенция	МИ

Целта на този проект, включващ грантова схема е да подпомогне устойчивото развитие на българските предприятия чрез повишаване на тяхната конкурентоспособност.

Той фокусира върху:

- повишаване конкурентоспособността на българските предприятия от производствения сектор;
- подготовка на същите за справяне с конкурентния натиск в рамките на ЕС посредством целева подкрепа в аспекти на развитието им, свързани с присъединяването (постигане на съответствие на производствените процеси със стандартите на ЕС за опазване на околната среда и с изискванията за спазване на безопасни и здравословни условия на труд, въвеждане на различни стандарти, повишаване на енергийната ефективност, разширяване на капацитета за иновации и научно-изследователска и развойна дейност);
- насърчаване на устойчивото развитие на предприятията с потенциал за растеж;
- създаване на привлекателна среда за бизнес на регионално и местно ниво чрез насърчаване развитието на публично-частното партньорство.

На тази втора фаза, проектът е насочен към специфичните нужди на българските предприятия, като включва консултантска дейност и подкрепа за повишаване на конкурентоспособността.

BG2005/017-353.10.05 – „Подготовка за бъдещото управление на Оперативната програма „Развитие на човешките ресурси”	
Продължителност/Фаза	2005
Туининг	Да
Бюджет по ФАР	1,36 млн. евро
Изпълнителна агенция	ЦЗФД

Целта на този проект, който ще се изпълнява чрез туининг, е да подготви Министерството на труда и социалната политика (Дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти”) да функционира като Управляващ орган с повишена ефективност при организирането, изпълнението, наблюдението и контрола на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и да развие организационния капацитет и умения на междинните звена (Агенция по заетостта, Агенция за социално подпомагане и Министерство на науката и образованието). Проектът ще допринесе за повишаване капацитета за усвояване от страна на тези звена и за ефективно използване на Структурните фондове на ЕС.

BG 2005/017-353.10.06 – „Подкрепа на изпълнението на Националната
--

иновационна стратегия	
Продължителност / Фаза	2005
Туининг	Не
Бюджет по ФАР	1.179 млн. евро
Изпълнителна агенция	МИ

Целта на този проект е подобряване на конкурентоспособността на българските предприятия и развитие на иновационна среда за по-висок растеж посредством подобряване на иновационната инфраструктура и ноу-хау на национално ниво. Основната цел на Иновационната стратегия е да стимулира научно-технологичния сектор. Също така, тя цели да се подобри научния потенциал на индустрията за създаване и приложение на иновации, като специално внимание се отделя на необходимостта от поощряване на процеса на технологичен трансфер. В тази връзка, проектът се фокусира върху две основни дейности:

- Създаване на Центрове за технологичен трансфер в българските университети и държавни научно-изследователски организации (грантова схема);
- Развитие на административния и технически капацитет на Агенцията за насърчаване на МСП за подпомагане на мрежата от институции в държавния и частен сектор в България, чиито дейности инициират, внасят и разпространяват нови технологии.

Цел 12: Други програми

BG2005/017-353.11.01- „Инструмент за подготовка на проекти”	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	Няма
Бюджет по ФАР	2.0 млн. евро
Изпълнителна Агенция	ЦЗФД

Този инструмент ще укрепи капацитета на българските институции за подготовка и управление на проекти по програма ФАР и за осъществяване ролята на пълноценен партньор в програмирането по ФАР. Той има за цел да допринесе за по-доброто качество на изготвяните проекти, както и на крайните резултати. Техническа помощ ще бъде предоставена за предпроектни проучвания, обучение и програмиране, разработване и управление на проекти, подготовка на проекти, технически спецификации, графици за договаряне, тръжни досиета и оценки за въздействие върху околната среда. Инструментът ще бъде ръководен от Националния координатор на помощта в тясно сътрудничество с Делегацията на Европейската комисия. Помощта ще бъде предоставяна само за подготовка на проекти, свързани с приетите програмни приоритети.

BG2005/017-353.11.02 – „Неразпределен пакет за институционално изграждане”	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	Да – да бъде програмиран съгласно нуждите
Бюджет по ФАР	5.0 млн. евро
Изпълнителна Агенция	ЦЗФД

Този инструмент ще предостави съдействие за институционално изграждане чрез подкрепа (туининг, туининг-лайт или други форми на техническа помощ) за изпълнение на изискванията, отнасящи се до специфични, неотложни и непредвидени нужди, идентифицирани в преговорния процес. По-конкретно, този инструмент може да окаже подкрепа за: приемане и прилагане на достиженията на европейското

законодателство в конкретни области, където все още е нужно съдействие; укрепване на институционалния и оперативен капацитет на органите на публичната администрация с оглед на тяхната бъдеща роля при прилагане на законодателството на ЕС; развитие на човешките ресурси в институциите на публичната администрация, отговорни за прилагане на законодателството на ЕС; подкрепа на реформата в публичната администрация; развитие на институциите, ангажирани в настоящето и бъдещо управление на фондовете от ЕС и на тези, отговорни за защитата на средствата от измами, други нередности и корупция.

BG2005/017-353.11.03 – “Участие в програми и агенции на ЕС”	
Продължителност/Фаза	2004-2006 / Година 2
Туининг	Няма
Бюджет по ФАР	10.0 млн.евро
Изпълнителна Агенция	Специфични условия – Националния Фонд

Инструментът ще осигури съфинансиране по Програма ФАР, за да подпомогне България при заплащане на таксите за участие *inter alia* в следния индикативен списък от програми и агенции на Общността през 2006 г.: Леонардо да Винчи II, Сократ II, Интелигентна енергия за Европа, Младеж, Шеста рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие /включително Евроатом/, Европейски мониторингов център за наркотици и наркомании, Култура 2000, Електронно обучение, Програма Еразмус Мундус, Предприятия и предприемачество, Медиа, Равенство между половете, Програма на Общността за обществено здравеопазване, Борба със социалната изолация, Борба с дискриминацията, Насърчителни мерки в сферата на заетостта, Митници 2007, Фискалис 2007, Механизъм за гражданска защита, Подкрепа на политиката за защита на потребителите, Програма за насърчаване на активното европейско гражданство, Програма за насърчаване на организации, активни на европейско равнище в областта на младежката дейност, Транс-европейски телекомуникационна мрежа (e-TEN).

Тази година участието на България включва три други програми: IDA вс, Е-контент Плюс, Е-сейф Плюс и Марко Поло.

Извлечени поуки

Опитът от изпълнението на програма ФАР през предишни години и оценката на това изпълнение доведоха до извличането на редица поуки от общо естество. Тези поуки са разработени в *Прегледа на междинната оценка за страната*, публикуван през м. март 2004 г.

Направени са препоръки съобразно взетите предвид ключови поуки:

(i) Националният координатор на помощта трябва да разработи цялостна, стабилна и обезпечена с професионален екип система за наблюдение на програма ФАР и трябва да осигури наличието на необходимите за функционирането на системата ресурси.

Националните програми 2004 и 2005 съответно включват проект “Укрепване на Министерство на финансите”, който се отнася не само до средствата по програма ФАР, но и до цялостната помощ, предоставяна от ЕС, включително по линия на структурните фондове.

(ii) Българската администрация трябва да развие свой собствен капацитет за обучение, както и да разработи систематична, дългосрочна програма за въвеждащо и опресняващо обучение за изграждане на ключови умения, което да се провежда редовно и да бъде насочено към участващите в разработването и управлението на проектите

В съответствие с това повечето от проектите, включени в многогодишната рамка съдържат обучителни компоненти или подобни дейности.

(iii) Като се има предвид, че липсата на реален напредък в реформата на държавната администрация е една от основните причини за слабото изпълнение на програма ФАР в България от октомври 2001, службите на Комисията трябва да разработят индикатори за стабилност на държавната администрация и трябва да включат тези индикатори като условие за предоставяне на бъдеща помощ по програма ФАР.

В съответствие с това е извършена оценка на всички проекти, представени през 2005 г., като се отчита, доколкото е възможно, капацитетът най-малкото на Изпълнителните агенции. Около 70% от отпуснатия през тази година бюджет ще се управлява от Изпълнителна агенция ЦЗФД, която е с укрепен капацитет. Допълнително е изискан цялостен преглед по Изпълнителни агенции на експертния състав, работещ по проектите от Програма ФАР.

(iv) С цел да бъде избегната потенциална административна криза при присъединяването на България към ЕС, ускоряването на основната реформа на държавната администрация трябва да се превърне в главен фокус на помощта по ФАР в средно и краткосрочен план. Това ще подпомогне създаването на необходимите условия за ефективно и устойчиво усвояване на средствата и прилагане на законодателството на ЕС.

В тази връзка НП ФАР 2004, част III, представена на вниманието на УК ФАР през м. ноември 2004 г. е фокусирана върху укрепване на административната мрежа на регионално ниво и върху обучението на старши държавни служители на национално ниво. Публичната административна реформа тази година ще бъде фокусирана върху противодействие на корупцията сред държавната администрация.

(v) Службите на Комисията трябва да гарантират, че условията за реализация на програмите и проектите са ясно и точно дефинирани като договорни задължения и трябва да следят за тяхното спазване без изключение.

Това е осъществено по време на оценката на проектите за 2005 чрез поэтапното съгласуване между НКП/бенефициенти и Европейската комисия (ГД “Разширяване” и ДЕК в София), като проектните фишове бяха съответно модифицирани и включват необходимите условия за сключване на договорите.

(vi) Националният координатор на помощта трябва да приоритизира мониторинга на подготвителните проекти по ФАР с цел идентифициране и коригиране на ранен етап на потенциални проблеми чрез подготвителни проекти.

Това е въпрос, който изисква последователни усилия. Във всички случаи в рамките на многогодишната програма са осигурени средства чрез специфични и увеличени пакети за Инструмента за подготовка на проекти и Неразпределения пакет за институционално изграждане.

(vii) Като се има предвид, че грантовите схеми представляват значителна и все по-увеличаваща се част от средствата по програма ФАР в няколко сектора, Националният координатор на помощта трябва да гарантира, че след изпълнението на всички грантови схеми своевременно ще бъде извършен последващ анализ и че извлечените поуки ще бъдат бързо и възможно най-широко разпространени с цел насърчаване на добрите практики и избягване на повтарянето на едни и същи проблеми.

Делегацията на ЕК следи от близо изпълнението на грантовите схеми. Броят на грантовите схеми е ограничен и при включването на компонент, съдържащ грантова схема, проектите за 2005 г. са максимално опростени с цел бързото им изпълнение.

Като обща превантивна мярка ДЕК осъществява внимателно наблюдение на изпълнението на проектите посредством провеждането на месечни срещи, а българските власти предоставиха на Комисията в началото на годината актуализирани графици за договаряне. Това позволява ранно идентифициране на рискове от забавянния и предприемането на необходимите корективни действия. По-специфични поуки, свързани с отделните сектори, министерства или типове проекти също са извлечени и взети предвид при разработването на отделните проектни документи.

Общи програмни условия

Преди да бъде подписано Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да предостави на Комисията доказателства, че са предприети необходимите мерки за обезпечаване с адекватни ресурси и персонал Национален фонд, ЦЗФД, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, другите Изпълнителни агенции и Звена за управление на проекти, участващи в изпълнението на настоящата програма.

Преди подписването на Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да потвърди наличието на националното съфинансиране, посочено във всеки проектен фиш и начините за комбиниране на финансирането по ФАР и националното съфинансиране при договаряне на проектите.

Всеки проект, включващ доставка на оборудване и строителство, изисква национално съфинансиране, както е посочено в съответния проектен фиш. В допълнение, всички оперативни и текущи разходи, както и разходите по поддръжка на оборудването, ще се осигуряват от крайните бенефициенти.

В случай, че общата стойност на оборудването или на строителните работи се окаже по-малка от предвидената в проектния фиш, стойността на подкрепата по ФАР ще бъде намалена, за да се запази съотношението на средствата по ФАР и националното съфинансиране, заложено във фиша. Ако общата стойност е по-голяма от стойността, предвидена във фиша, необходимите допълнителни средства ще бъдат предоставени за сметка на допълнително национално съфинансиране.

Преди да бъде подписано Финансовото споразумение между Комисията и правителството на България, Националният координатор на помощта трябва да предостави доказателства на Комисията, че са подготвени проекти на туининг

договори, задания и технически спецификации, което да позволи незабавно стартиране на проектите.

За всички проекти, които се изпълняват частично или изцяло чрез туининг, проект на туининг договор трябва да бъде представен за одобрение от Делегацията на ЕК в рамките на три месеца от нотификацията за избор на туининг партньор. Ако в рамките на този период не бъде предоставен такъв проект на туининг договор, Комисията може да циркулира отново проекта сред страните-членки за избор на нов туининг партньор, да обяви търг за техническа помощ или да прекрати неговото изпълнение.

Проектите, които се изпълняват чрез туининг или туининг-лайт изискват пълна ангажираност и участие на висшия ръководен състав на институцията-бенефициент. Освен предоставянето на необходимите човешки и други ресурси на туининг партньора, с цел осигуряване на ефективната му работа, висшият ръководен състав трябва да участва пълноценно в целия процес на разработване и осъществяване на политиките и институционалните промени, необходими за постигане целите на проекта.

По отношение на проекти, включващи повече от едно българско министерство или агенция, Националният координатор на помощта трябва да осигури ефективни механизми за сътрудничество и координация между тези министерства или агенции. Националният координатор на помощта ще извършва цялостен преглед на постигнатия напредък в изпълнението на посочените проекти най-малко на всеки три месеца от датата на подписване на Финансовото споразумение, до крайната дата за сключване на договорите по проектите.

В случай, че този преглед покаже, че към първото тримесечие на последната година за контрактиране (2007, освен ако не е посочено друго) съществува значителен риск даден проект или проектен компонент да не бъде договорен, Комисията си запазва правото да предприеме корективни действия, включително при необходимост - реалокация на средствата за други цели или анулиране на проектите или на съответните им компоненти.

По-подробни условия, специфични за отделните проекти, са описани във всеки проектен фиш.

Бюджет

2.1 Бюджетна таблица за 2005:

ЦЕЛ	Бюджет по ФАР		Общо ФАР MEUR	Съфинансиране		Общо
	ИИ	ИНВ		Други източни ци	Нац. бюджет	
Политически критерии	5.3	12.45	17.75		4.154	21.904
Вътрешен пазар и икономически критерии	3.445	5.178	8.623		1.726	10.349
Земеделие	0.973	10.514	11.487		3.505	14.992
Транспорт	0	2.55	2.55		0.85	3.4
Заетост, социална политика и образование	0.9	0.9	1.8		0.3	2.1
Енергетика***	0	0	0		0	0
Околна среда	3.64	0.12	3.76		0.04	3.8
Правосъдие и вътрешни работи	2.9	35.615	38.515		11.875	50.390
Митници и финанси	5.965	10.464	16.429		3.489	19.918
Административна реформа и капацитет	2.0	0.225	2.225		0.075	2.3
Икономическо и социално сближаване	9.399	34.565	43.964		11.535	55.499
Други	17.0	0	17.0		12.630839	29.630839
ОБЩО	51.522	112.581	164.103	0	50.179839	214.282839

Разпределението на сумите между бюджетните линии е индикативно в рамките на чл. 5 на Меморандума за разбирателство за създаване на НФ

(*) Принос от национални, регионални, местни, общински власти, заеми от финансови институции на обществени институции, средства от публични предприятия

(**) частни фондове, заеми от финансови институции за частни лица

(***) проектът може да бъде представен по НП ФАР 2005 II част

2.2 Принципи за съфинансиране

В съответствие с Насоките за изпълнение на програма ФАР всички инвестиционни проекти, подкрепяни от ФАР, трябва да получат съфинансиране от националния бюджет.

Подкрепата от Общността може да възлиза на максимум 75 % от общите допустими обществени разходи. Данъците не са елемент, допустим за съфинансиране.

Съфинансирането за проекти за институционално изграждане се осигурява от страната-бенефициент, която поема определени инфраструктурни и оперативни разходи, чрез финансиране на човешките и други ресурси, необходими за ефективното усвояване на средствата по ФАР.

Изпълнителни агенции

Изпълнителните агенции ще отговарят за изпълнението на следните под-програми:

- Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД) в Министерството на финансите ще бъде Изпълнителна агенция за всички програми и под-програми със следните изключения:

- Министерство на труда и социалната политика: BG 2005/017-353.01.02 и 10.01;
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството: BG 2005/017-353.10.02;
- Министерство на икономиката: BG 2005/017-353.10.04 и 10.06;
- За проект BG 2005/017-353.11.03 “Участие в програми и агенции на Общността” изпълнението ще се състои в плащане чрез Национален фонд на частта по ФАР от финансовия принос към програмата.

Мерки по изпълнението

4.1 Метод на изпълнение

Изпълнението на програмата ще следва разпоредбите на чл.53 (1) b (втора алтернатива) от Финансовия регламент³. Страната-бенефициент ще гарантира, че всички условия, посочени в чл. 164 (1) (a) - (e) на Финансовия регламент, се спазват през цялото време. Преди акредитацията на Изпълнителните агенции, предвидена в чл. 12 (2) от Регламент 1266/1999⁴, изборът на проекти, провеждането на търгове и договарянето на средства от страната-бенефициент ще бъдат обект на предварителен контрол от страна на Комисията.

4.2. Общи правила за провеждане на тържни процедури

³ Регламент на Съвета (ЕК, Евратом) 1605/2002 от 25 юни 2002; OJ L 248; 16.9.2002; стр. 1

⁴ Регламент на Съвета (ЕК) 1266/1999 от 21 юни 1999; OJ L 161; 26.6.1999; стр. 68

Тръжните процедури се провеждат в съответствие с разпоредбите на Част 2, Раздел IV на Финансовия регламент и Глава 3 от Част 2, Раздел III от неговите Правила за приложение⁵, както и Решение на Комисията SEC (2003) 387/2⁶.

Договарящите органи трябва да използват процедурните насоки и стандартните формуляри и модели, които съдействат за прилагане на горепосочените правила и са част от “Практическото ръководство за договорните процедури, финансирани от общия бюджет на ЕК в контекста на външната помощ”, както са публикувани на интернет-страницата на EuroAid⁷ към датата на старта на съответната тръжна процедура.

В съответствие с чл. 164 от Финансовия регламент, Комисията може да реши да позволи на договарящите органи, на които е възложено да осъществяват децентрализирано управление, да провеждат тръжни процедури в съответствие с националното законодателство и насоките, които въвеждат директивите за обществени поръчки на Европейския съюз.

4.3. Грантови схеми

Точните правила за изпълнение на грантовите схеми ще бъдат определени в съответните проектни фишове, при спазване на следните принципи:

Процедурите и форматите, които ще се използват при изпълнението на схемите и възлагането на договорите, ще следват тръжните правила за Външна помощ. По-специално, ще бъде отделено необходимото внимание на процеса на избор на печеливши проекти. Отделните грантове ще се отпускат в съответствие с разпоредбите на глава 6 от Практическото ръководство, следвайки принципите на децентрализирано управление на Програма ФАР. Преди да приключи акредитацията по Разширената децентрализация на изпълнение, ще се изисква предварителното одобрение на Делегацията на Европейската комисия..

Компетентният Ръководител програма, по която се финансира грантова схема, трябва да запази своята отговорност по договарянето и финансирането при изпълнението на схемите. По-специално, Ръководителят програма трябва официално да одобри поканата за предложения, апликационните форми, критериите за оценка, както и процеса на избор на проекти и резултатите от него. Ръководителят програма трябва също да подпише грантовите договори с бенефициентите и да осигури адекватно наблюдение и финансов контрол под своето разпореждане и отговорност. С тази уговорка, управлението на схемите може да бъде децентрализирано от Ръководителя програма и предоставено на подходящи органи на секторно или регионално ниво.

Изпълнението на определени проекти чрез извършване на строителни дейности, доставки и услуги, които се възлагат на под-изпълнители от крайните бенефициенти на индивидуалните грантове, се подчинява на тръжните правила за Външна помощ към момента на изпълнение. След положителна оценка за капацитета на Изпълнителната агенция да управлява оперативни и финансово схемите по един добър и ефикасен начин⁸, Делегацията на Европейската комисия може да реши да се откаже от предварителното одобрение на възлагането на дейности на под-изпълнители от страна на крайните бенефициенти по индивидуалните грантове. Подробните правила за ролята на Делегацията в горепосочения етап на под-договаряне на средствата ще се

⁵ Регламент на Комисията (ЕК, Евроатом) 2342/2002 от 23 декември 2002; OJ L 357; 31.12.2002; стр. 1 поправен с решение на Комисията 2004/121 от 6 февруари 2004. OJ L 036, 07.02.2004 стр. 58

⁶ Решение на Комисията SEC (2003) 387/2 за Правилата и процедурите при договори за услуги, доставка и строителство, финансирани от общия бюджет на Европейските общности в контекста на сътрудничество с трети страни, прието на 25 март 2003 г.

⁷ Текущ адрес: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

⁸ Вж. Секция 11 и анекс 4 от Ръководството за програмиране по Програма ФАР за 2004

конкретизират по подходящ начин чрез размяна на кореспонденция между Делегацията и националните органи, след извършването на гореспоменатата оценка.

Грантовите схеми не трябва да включват проекти, за които приносът на ФАР е под 50 000 или над 2 000 000 евро. Тази долна граница може да бъде отменена в резултат от гореспоменатата оценка на капацитета на Изпълнителната агенция да гарантира добро финансово управление. Долната граница не се прилага в случаите на неправителствени организации.

Финансовите ангажименти по отношение на ФАР ще влязат в сила на датата на подписване на грантовите договори от компетентния Ръководител програма. Проектите трябва да бъдат напълно приключени преди изтичане на крайните срокове за изпълнение на договорите по съответното Финансово споразумение.

4.4. Принципи за изпълнение на туининг проекти

Туининг проектите са структурирани под формата на грантов договор (туининг договор), по силата на който администрацията на избраната страна-членка се съгласява да предостави исканата експертиза в сферата на публичния сектор (включително дългосрочното изпращане на служител на тази администрация, със задача да консултира на пълен работен ден администрацията на страната-бенефициент в качеството си на постоянен туининг-съветник) срещу възстановяване на направените за целта разходи. Този туининг договор съответства на разпоредбите на чл. 27 на Финансовия регламент и на Част 1, Раздел VI за грантовете на Финансовия регламент и Правилата за неговото прилагане.

В допълнение към разпоредбите на член 160, параграф 1 на горепосочените Правила за прилагане, договарящият орган трябва да използва правилата и процедурите, заложи в редовно актуализираното Туининг ръководство (което включва система от фиксирани ставки и стойности, на базата на които се възстановяват разходите за предоставената експертиза в сферата на публичния сектор от администрацията на избраната страна-членка за стартиране, избор, изпълнение и приключване на туининг проектите).

Туининг ръководството може да бъде намерено на интернет-страницата на ГД “Разширяване” на следния Интернет- адрес:

<http://europa.eu.int/comm/enlargement/pas/twinning/index.htm>

Управление на помощта

5.1. Управление на проектите

5.1.1. Отговорности

Националният координатор на помощта (НКП) носи пълната отговорност за програмирането и мониторинга на изпълнението на програмите ФАР.

Националният ръководител (НР) и НКП носят съвместна отговорност за осъществяване на координацията между ФАР, ИСПА и САПАРД, както и Структурните и Кохезионния фонд.

НР и Ръководителите програми (РП) трябва да направят необходимото за изпълнение на програмите в съответствие с процедурите, заложи в указанията на Комисията. Също така, те трябва да следят всички необходими договори за изпълнението на Финансовото споразумение да се възлагат в съответствие с процедурите и стандартните документи за Външна помощ в сила по време на изпълнението на проектите, както и да се спазват правилата на Европейския съюз относно държавните помощи.

5.1.2. Размер на проектите

Всички проекти са на стойност най-малко 2 000 000 евро, с изключение на проектите в следните области:

В съответствие с Ръководството за изпълнение на програма ФАР някои специфични цели могат да изискват проекти на по-ниска стойност. Основната причина за това е, че тази програма има за цел да покрие до колкото е възможно оставащите пропуски преди присъединяването чрез целеви проекти:

- (i) Вътрешен пазар: BG 2005/017-353.02.04;
- (ii) Околна среда: BG 2005/017-353.06.01;
- (iii) Митници и финанси: BG 2005/017-353.08.05, 08.06, 08.07 и 08.08;
- (iv) ИСС: BG 2005/017-353.10.05 и 10.06.

Други причини за това са :

а) проекти, фокусирани главно върху институционално изграждане, при които участващото българско министерство или агенция притежават ограничен капацитет за усвояване и не могат да усвоят сума, възлизаща на 2 000 000 евро.

б) проекти, съставляващи част от по-голям многогодишен проект, при което общата стойност на многогодишния проект е по-голяма от 2 000 000 евро.

5.1.3. Краен срок за сключване и за изпълнение на договорите; краен срок за програмиране

(1) Всички договори трябва да бъдат сключени до 30 ноември 2007 г.

(2) Всички договори трябва да бъдат изпълнени до 30 ноември 2008 г.

Единствено за следните проекти договорите ще бъдат изпълнени до 30 ноември 2009 г.:

- BG 2005/017-353.01.01 “Програма за развитие на гражданското общество”;
- BG 2005/017-353.01.03 “Подобряване на положението и приобщаване на етническите малцинства в неравностойно положение със специален фокус върху ромското население”

Тези проекти са свързани с дългосрочното развитие на въпроси от политическо естество. Освен това, многогодишната рамка цели да осигури сериозен финансов ангажимент за решаването на тези въпроси и след датата на присъединяването.

- BG 2005/017-353.10.02 “Насърчаване развитието на регионалния туристически потенциал чрез подобряване на свързаната инфраструктура”

Този проект от тип „структурни фондове” изисква ясно определяне на местата, които ще бъдат подобрени. Това ще се осъществи чрез използване на външен консултант през 2005 г. с цел осигуряване на по-добро съгласуване между отделните етапи на проекта.

Въпреки това, строителните работи, които ще бъдат финансирани на местно ниво изискват допълнителен период от време за тяхното приключване.

Тези крайни срокове са индикативни по характер и трябва да бъдат определени от Ръководителя програма. При никакви обстоятелства периодът за договаряне на проектите, изпълнявани по настоящата програма, не може да надвишава три години, считано от датата на глобалния ангажимент (чл. 166 (2) FR). Бюджетни ангажименти, по които не са извършвани плащания в рамките на тригодишния период, считано от датата на поемане на ангажимента, следва да бъдат анулирани (чл. 77 (3) FR).

(3) В условията на действие на системата за децентрализирано изпълнение, пълното тържно досие трябва да бъде предоставено на Делегацията на ЕК за одобрение не по-късно от 6 месеца след подписване на Финансовото споразумение с изключение на проекти BG 2005/017-353.01.01, 01.02, 01.03, 07.04, 07.05 и 10.01, за които в рамките на този период трябва да бъде предоставен подробен график за договаряне, а пълното тържно досие трябва да бъде подадено не по-късно от 12 месеца считано от датата на подписване на Финансовото споразумение. В случай на неспазване на тези изисквания,

страната-бенефициент информира Съвместния комитет за наблюдение, който може да препоръча прехвърляне на средства или тяхното анулиране съгласно чл. 5 на Меморандума за разбирателство на Национален фонд.

5.1.4. Оценка за въздействието върху околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка за въздействието върху околната среда, както е заложено в ЕІА-директива⁹, са напълно приложими за всички инвестиционни проекти, изпълнявани по програма ФАР. Ако ЕІА-директивата не е напълно транспонирана в националното законодателство, процедурите трябва да са сходни на тези, установени в горепосочената директива. Ако един проект попада в рамките на анекс I или анекс II на ЕІА-директивата, прилагането на ЕІА-процедурата трябва да бъде документирано¹⁰.

Ако съществува възможност изпълнението на проекта да окаже въздействие върху природен резерват, трябва да бъде извършена и документирана¹¹ оценка според член 6 на директивата за Хабитатите.

Всички инвестиционни проекти трябва да бъдат изпълнявани в съответствие с екологичното законодателство на Общността. Проектните фишове трябва да съдържат специфични клаузи за съответствие с европейското законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се извършва по всеки инвестиционен проект.

5.2. Финансово управление

5.2.1. Принципи и отговорности

Националният фонд (НФ) в Министерството на финансите, ръководен от Националния ръководител упражнява надзор върху финансовото управление на Програмата и носи отговорност за отчитане пред Европейската комисия. Националният ръководител носи пълната отговорност за финансовото управление и финансовата отчетност на средствата по ФАР до приключване на съответната Програма.

Националният ръководител трябва да гарантира, че правилата, предписанията и процедурите по ФАР, отнасящи се до отчитане и финансово управление, се спазват и че е налице функционираща информационна система за отчетност на проектите.

Комисията ще преведе средства на Националния фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г.

Средствата ще бъдат преведени след подаване на искане от страна на Националния ръководител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния фонд в Централната банка или в гарантирана от Правителството банка. По принцип всички банкови сметки следва да носят лихва.

Съгласно чл. 3 и 4 на правилата за прилагане на Финансовия регламент натрупаната лихва е собственост на страната-бенефициент. Националният ръководител трябва да осигури фактическо регистриране на пълната сума на натрупаните лихви като приход в националния бюджет. Освен това НР трябва да извършва редовно отчитане на лихвите чрез системата Персеус.

5.2.2. Плащания към Национален фонд

⁹ 85/337/ЕЕС; OJ L 175/40; 5.7.1985, с измененията ѝ.

¹⁰ в Анекс ЕІА към съответния инвестиционен проектен фиш.

¹¹ в Анекс «Опазване на околната среда» към съответния инвестиционен проектен фиш

Първо плащане¹² до 20% от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹³, ще бъдат преведени на Националния фонд, след подписване на Финансовите и изпълнителни споразумения между Националния фонд и Изпълнителните агенции (ИА)/Централното звено за финансиране и договаряне (ЦЗФД). Националният ръководител също трябва да предостави на Комисията списък с назначените Ръководители на програма, както и описание на съществуващата система, наблягайки по-специално на потока от информация между Националния фонд и Изпълнителните агенции/ Централното звено за финансиране и договаряне и начина, по който ще се осъществят плащанията между тях.

Две допълнителни плащания¹⁴ ще бъдат извършени до 30% от средствата, които ще се управляват на местно ниво¹⁵. Второто плащане ще стартира, когато 5% от общия отпуснат бюджет¹⁶ са вече разплатени от Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договаряне. Третото плащане може да бъде поискано когато 35%¹⁷ от целия бюджет са вече разплатени.

Последното четвърто плащане ще бъде осъществено, когато 70% от целия бюджет¹⁸ са вече разплатени и всички договори са сключени.

По изключение Националният ръководител може да поиска по-голям от съгласувания процент на средствата, когато това може да бъде обосновано от прогнозен паричен поток, които да показва, че предвиденият паричен поток за следващия период ще надхвърли този процент. В случаите, когато общата сума, депозирана в Националния фонд, Изпълнителните агенции и ЦЗФД превишават 15% от общия бюджет на програмата, Комисията може по изключение да позволи плащане, само ако Националният ръководител надлежно представи доказателства, че договорните задължения не могат да бъдат изпълнени с наличните средства.

5.2.3. Плащания от Национален фонд към Изпълнителна агенция

Националният фонд извършва плащания към Изпълнителните агенции, включително ЦЗФД в съответствие с Договорите за изпълнение, подписани между Националния фонд и Изпълнителните агенции и ЦЗФД. Банкови сметки за под-програми ще бъдат открити на името на съответната Изпълнителна агенция/ЦЗФД, отговорна за финансовото управление на съответната под-програма в съответствие с член 13 от Меморандума за разбирателство на НФ.

Доколкото програмата се изпълнява в условията на децентрализация, всеки индивидуален договор за изпълнение трябва да бъде предварително одобрен от Европейската комисия. В случаите, когато Националният фонд сам по себе си е разплащателно тяло за ЦЗФД/ИА, няма да се извършва превод на средства от Националния фонд към ЦЗФД. Всяка от Изпълнителните агенции и ЦЗФД трябва да бъде управлявана от Ръководител програма /РП/, определен от Националния

¹² Представлява предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹³ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹³ Представляват предварително финансиране, както е указано в чл 105 (1) в Правилата за изпълнение на Финансовия регламент

¹⁴ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁵ Представляват междинни плащания или подновяване на предварителното финансиране, както е указано в чл. 105 (1) в Правилата за прилагане на Финансовия регламент

¹⁶ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

¹⁷ Изключват се сумите предвидени за Програми на Общността

ръководител, след консултация с НКП. РП отговаря за всички операции, извършени от съответната ИА/ЦЗФД.

5.2.4. Плащания на Национален фонд за участие в програми и агенции на Общността

Еднократен превод ще бъде извършен към НФ, за да покрие цялата сума на частта по ФАР от финансовия принос за участие в Агенции и програми на Общността. Този превод ще бъде направен след подписването на Финансовото споразумение и при изискване от НФ.

Това плащане е отделно от всички плащания по останалата част от програмата. Приносът на ФАР за всяка програма ще бъде преведен единствено тогава, когато влезе в сила Решението на Съвета по асоцииране или Меморандумът за разбирателство, който установява условията за участие в тази програма.

Ако има забавяне на влизането в сила на някои от Меморандумите за разбирателство, плащането към НФ може да бъде разделено на два или повече транша, така че 100 % от необходимите средства за действащите програми да могат да бъдат преведени незабавно. НФ ще бъде отговорен за връщането на средства на Комисията, след изискването им от съответната Генерална дирекция в Комисията, която отговаря за посочените програми и в рамките на определените крайни срокове.

5.2.5. Плащания в случаите на клаузи за задържане на средствата

По отношение на договорите, включващи задържащи клаузи (напр. задържане на средства за гаранционен период), Изпълнителната агенция носи пълната отговорност за управление на средствата до настъпване на датата за извършване на окончателно плащане, както и за гарантиране, че въпросните средства ще бъдат използвани само за плащания във връзка със задържащата клауза.

Изпълнителната агенция допълнително носи пълната отговорност спрямо изпълнителите по отношение на задълженията, свързани с клаузите за задържане на средства. Средствата, които не са изплатени на изпълнителите след извършване на окончателните плащания, ще бъдат върнати обратно на Комисията.

5.2.6. Приключване на плащанията и осчетоводяване

Не по-късно от четиринадесет месеца след приключване на изпълнението на договорите, Националният фонд представя окончателна декларация за изразходваните средства, включваща както помощта по ФАР, така и националното съфинансиране и атестацията относно редовността, точността и истинността на преведените плащания. Крайният заверен разход трябва към този етап да съответства на първоначалната сума по договорите, намален с удържките и спестяванията, съгласувани с изпълнителя в процеса на изпълнение на договора. Това също трябва да съответства на направените плащания заедно с всички суми, заделени за изпълнение на задържащите клаузи.

Ако плащанията, получени от Комисията надхвърлят крайния заверен разход, Националният фонд връща остатъка от сумата при подаването на окончателната декларация за изразходваните средства. Ако предстоят плащания (с изключение на средства по клаузите за задържане на средства по договора), НФ трябва да обясни и прогнозира финализирането на плащанията. НФ докладва на тримесечие за средствата по клаузите за задържане и по предстоящите плащания. Ако те не са изплатени на изпълнителя, се връщат на Комисията.

След оценка на окончателната декларация, Комисията преценява дали да изключи някой разход от плащанията на ЕС, ако той не е извършен в съответствие с правилата на ЕС.

Резултатите от проверката на Комисията и нейните заключения относно това дали да се изключат разходи от финансирането, се съобщават в писмен вид на НФ, който има един месец срок да отговори също в писмена форма.

Ако не се стигне до съгласие в едномесечен срок от получаването на отговора на НФ, Комисията решава и установява плащанията, които следва да бъдат изключени, вземайки под внимание най-вече степента на несъответствие, естеството и сериозността на нарушението, както и финансовите щети, претърпени от Общността.

Следвайки взетото решение за плащанията, които следва да бъдат изключени, всички недопустими разходи се възстановяват, без това да се отрази на мерките спрямо нарушенията и последващи финансови компенсации, посочени по-долу.

Средствата ще се възстановяват или чрез директно връщане от Националния фонд, или чрез компенсации съгласно правилата на ЕС.

Мониторинг и оценка

Изпълнението на проектите ще бъде наблюдавано от Съвместен комитет за наблюдение (СКН). Той включва Националния ръководител (НР), Националния координатор на помощта (НКП) и службите на Комисията. СКН провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани по ФАР, с цел оценка на напредъка в изпълнението им по отношение на постигане на целите, залегнали във Финансовите споразумения и Партньорство за присъединяване. СКН може да препоръча смяна на приоритетите и/или преразпределение на средствата по ФАР. СКН извършва преглед веднъж годишно на напредъка на всички програми, подкрепяни чрез пред-присъединителните инструменти на ЕС (ФАР, ИСПА и САПАРД).

За Програма ФАР, СКН ще бъде подпомаган от Секторни под-комитети за наблюдение (СПКН), които включват Националния координатор на помощта, Ръководителят програма за всяка Изпълнителна агенция (и където е приложимо - за Централното звено за финансиране и договаряне) и службите на Комисията.

СПКН ще прави детайлен преглед на напредъка на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, групирани от СКН в подходящи сектори за наблюдение. Всеки сектор ще бъде наблюдаван от един СПКН на базата на редовни мониторингови доклади, изготвяни от Изпълнителната агенция и междинни оценки, изготвени от независими оценители. СПКН ще представя препоръки по аспекти, свързани с управлението и изготвянето на проекти и ще осигурява изпълнението на тези препоръки. СПКН ще докладва на СКН, на който ще предоставя обобщени, подробни доклади за всички програми, финансирани по ФАР в съответния сектор.

Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на междинни (централизирани или децентрализирани) и/или последващи оценки на програмата.

Одит, финансов контрол, мерки против измамите, превантивни и корективни действия

7.1. Супервизия и финансов контрол от страна на Комисията и Европейската сметна палата

Всички Финансови споразумения, както и всички, произтичащи от тях договори са обект на супервизия и финансов контрол от страна на Комисията (вкл. на Европейски офис за борба с измамите), както и на одити от Европейската сметна палата. Доколкото Разширената децентрализирана система за изпълнение все още не е приложима спрямо Изпълнителните агенции на страната-бенефициент, контролът включва мерки от страна на Делегацията, като предварителна проверка на търговете и договарянето в страната-бенефициент.

За осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на общността, Комисията (включително и Европейския офис за борба с измамите) може да извърши проверки и инспекции на място съгласно процедурите, предвидени в Регламент 2185/96¹⁹ на Общността (Евroatом, ЕС).

Гореописаните проверки и одити са приложими спрямо всички изпълнители и подизпълнители, които са получили средства на Общността.

Без с това да се намаляват отговорностите на Комисията и Сметната палата на ЕС²⁰, сметките и операциите на Националния фонд и, където е приложимо, на Централното звено за финансиране и договаряне, както и на всички съответни Изпълнителни агенции, могат да бъдат проверявани по преценка на Комисията от самата Комисия, или от външни одитори, наети от Комисията.

7.2. Задължения на страната-бенефициент

7.2.1. Одит и финансов контрол

С оглед осигуряване на добро финансово управление на средствата от ФАР, страната-бенефициент трябва да има система за управление и контрол на помощта, съответстваща на приетите основни принципи и стандарти.

Тази система трябва да покрива изискванията на чл. 164 от Финансовия регламент и в частност да осигурява по адекватен начин коректност, редовност и допустимост на исканията за подкрепа от Общността.

Системата за управление и контрол на страната-бенефициент трябва да осигурява в достатъчна степен проследяване на одитната пътека, както е посочено в чл. 7 (2) на регламент 438/2001²¹.

Компетентните национални органи за финансов контрол ще провеждат съответстващ финансов контрол на всички институции, участващи в изпълнението на програмата.

Всяка година до Комисията ще бъдат изпращани план за одит, обобщение на резултатите от неговото провеждане и препоръките от проведения одит, както и на предприетите мерки в резултат на препоръките от минали одити. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

7.2.2. Превантивни мерки

Страната-бенефициент трябва да вземе необходимите мерки за предотвратяване и противодействие на активните и пасивни корупционни²² практики във всеки етап на

¹⁸ Регламент на Съвета (ЕС, Euratom) 2185/96 от 11. ноември 1996, ОJ L 292; 15.11.1996; стр. 2

²⁰ както се посочва в Общите условия, свързани с Финансовия меморандум, приложен към Рмковото споразумение

²¹ Регламент на Комисията (ЕС, Euratom) 438/2001 от 2 март 2001, ОJ L 63; 3.3.2001, стр.21

²² Активна корупция ще означава умишлено действие на този, който получава, директно или чрез посредник, предимство от всякакъв вид за себе си или за трета страна, за да действа или да се въздържа

тръжната процедура или процедурата по сключване на договорите, както и по време на изпълнение на съответните договори.

Властите на страната – бенефициент, вкл. служителите, отговорни за изпълнение на програмата, ще предприемат всички необходими предпазни мерки с цел избягване на какъвто и да е риск или на конфликт на интереси и ще информират незабавно Комисията за всеки възникнал конфликт на интереси или за всяка ситуация, която би могла да доведе до възникването на такъв конфликт.

7.2.3. Мерки против измамите и корективни действия

Страните-бенефициенти на първо място носят отговорност за осигуряване на разследване и задоволително разрешаване на предполагаеми и действителни случаи на измами и нередности, контролирани от страната или от Общността.

Националните власти трябва да осигурят функционирането на контролен и отчетен механизъм, еквивалентен на предвидения в регламент 1681/94²³.

Конкретно, всички предполагаеми или действителни случаи на измами²⁴ и нередности²⁵, както и всички свързани с тях мерки, предприети от съответната държавна институция, трябва да бъдат докладвани на службите на Комисията незабавно. В случай, че няма предполагаеми или действителни случаи на измами или нередности за докладване, страната-бенефициент следва да информира Комисията за този факт в срок до два месеца след края на всяко тримесечие.

В случай на нередност или измама, страната-бенефициент трябва да извърши необходимите финансови корекции, изисквани за всяка отделна нередност. Корекциите, направени от страната-бенефициент, трябва да включват прекратяване на цялата или на част от помощта от Общността. Фондовете на Общността, освободени по този начин, могат да се използват отново от НФ за целите на програмата във връзка с чл. 5 от Меморандума за разбирателство за създаване на НФ.

7.3. Възстановяване на средства в случай на нередности и измами

Всяко доказано нарушение²⁶ или измама²⁷, разкрити по време на изпълнението на програмата или в резултат на одит води до възстановяване на средствата от Комисията.

от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции, като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

Пасивна корупция ще означава умишлено действие на длъжностно лице, което директно или чрез посредник, изисква или получава предимства от всякакъв вид за себе си или трета страна, или приема обещание за такова предимство, за да действа или да се въздържа от действие съобразно задълженията си или в изпълнение на неговите функции като официално лице, по начин който накърнява или има опасност да накърни финансовите интереси на ЕС.

²³ Регламент на Комисията (ЕС) 1681/94 от 11. юли 1994; 12.7.94; стр. 43

²⁴ Измама ще означава умишлено действие или пропуск свързан с: използване или представяне на грешни, некоректни или непълни отчети или документи, които водят до грешно разпределение или неправилно задържане на средства от общия бюджет на Общността или от управляваните от нея, или от нейно име, бюджети; непредставяне на информация в нарушение на конкретни задължения със същия ефект; некоректно използване за такива средства за цели различни от тези, за които са били отпуснати първоначално.

²⁵ Нередност ще означава всяко нарушение на разпоредбите на националното или европейското законодателство, на този Финансов меморандум или последващи договори, което е резултат от действие или пропуск на икономически посредник, и има или ще има ефект на накърняване на общия бюджет на Общността или на бюджети управлявани от нея, посредством целесъобразни разходи. Терминът “Европейско законодателство” в този контекст ще означава целостта от общи правила валидни за страните по Финансовия меморандум (напр. Европейските споразумения, Рамковите споразумения, Меморандума за разбирателство за създаване на Национален фонд и т.н.)

²⁶ виж горната дефиниция

²⁷ виж горната дефиниция

Ако, след извършване на необходимите проверки, Комисията установи, че:

(а) страната бенефициент не е спазвала задълженията си да предотвратява, открива и коригира нарушенията или

(б) изпълнението на даден проект не обосновава част или цялата предоставена за него помощ или

(в) са налице сериозни грешки в системите за управление или контрол, които водят до нарушения

Комисията може да спре по-нататъшни плащания по програмата и, обосновавайки причините, да поиска от страната-бенефициент да представи коментари и при необходимост да извърши съответните корективни действия в рамките на определен период от време.

Ако не се стигне до съгласие в определения от Комисията срок и ако необходимите корекции не са налице, Комисията може, вземайки предвид коментарите, представени от страната-бенефициент, да реши в тримесечен срок да:

(а) намали или спре плащанията по въпросната програма, или

(б) извърши необходимите финансови корекции, като преустанови цялата или част от помощта, предоставена по програмата.

При вземане на решение за сумата на корекцията, Комисията ще се ръководи от принципа на пропорционалност, вида на нарушението и степента и финансовите последици на разкритите нарушения в системите за управление или контрол на страната-бенефициент.

При липса на решение по точка (а) или (б), следващите плащания по програмата незабавно ще бъдат възстановени.

Националният ръководител ще осигури възстановяване на всички неусвоени или грешно разплатени суми в срок до 60 календарни дни от датата на уведомяване. Ако той не възстанови дължимите на Комисията суми, страната-бенефициент дължи сумите на Комисията.

Лихви по дължимите суми за закъснели плащания ще се начисляват върху невъзстановените суми в съответствие с Финансовия регламент.

Прозрачност и публичност

Съответният Ръководител Програма носи отговорност за предприемането на всички необходими мерки за осигуряване на публичност на всички дейности, финансирани по програмата. Това ще се извършва в тясно сътрудничество с Комисията. Повече подробности са изложени в Приложение “Прозрачност и Публичност”.

Специални условия

В случай, че поетите ангажименти не са изпълнени по причини, произтичащи от страна на българското правителство, Европейската комисия по своя преценка може да преразгледа програмата, така че да я отмени изцяло или отчасти и/или да преразпредели неизползваните средства за други цели, съответстващи на целите на програма ФАР.